

“Aha! Eureka! Dat is het!”

Verworven inzichten over ouder-schoolsamenwerking

Piet Van Avermaet

Inleiding

- AMIF project: kleuterparticipatie en ouder-schoolsamenwerking
- Samenwerking tussen scholenteams basisonderwijs, pedagogische begeleiders, welzijnsorganisaties en lokale besturen
- Zeven proeftuinen: verhogen inschrijving en aanwezigheid van kinderen van vooral derdelanders via het versterken van de ouder-schoolsamenwerking
- Anderhalf jaar intens samengewerkt.
- Vandaag werden resultaten en ervaringen in verschillende boeiende sessies met jullie gedeeld
- Wat zijn verworven inzichten? Wat zijn 'mind shifts'? Wat onthouden we hier nu van? En wat leren we hier nu uit?

Voorafje: "een kleine moeite voor ons, betekent een wereld van verschil ..."

Van ouderbetrokkenheid
naar
Ouder-schoolsamenwerking

- Wederkerigheid
- Gelijkwaardigheid
- Gedeelde verantwoordelijkheid

Zes aha's

1. Meten is weten
2. Zachte transitie en open deuren
3. Heb geen koudwatervrees
4. 'Wie het kleine niet eert ...'
5. Van samenwerken ga je niet dood
6. Niets willen leren is stagneren

Meten is weten

- Ouders bevraagd en leerkrachten bevraagd:
  - Verwachtingen
  - Percepties
  - Veronderstellingen
  - ...
- Naast elkaar gelegd
  - Verbazing bij leerkrachten
  - Anders kijken
  - Oude gewoonten kritisch herbekijken:
    - Regelmatig informeel contact
    - Ouders in de klas
    - De streep aan de schoolpoort
    - Vinger aan de pols

Zachte transitie en open deuren

- Kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning brengen ouders en leerkrachten samen
  - De kracht van de intermediair
  - Helpt om elkaar beter te leren kennen
  - Om drempels weg te nemen
- Ervaring van 1 school: elke woensdag een open moment voor moeders en vaders met baby's en peuters
  - Elkaar vroeg en informeel leren kennen

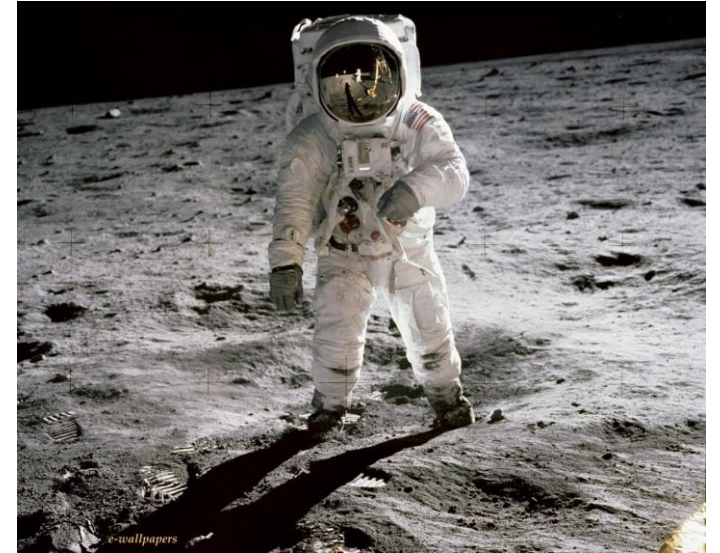
Heb geen koudwatervrees

- De eerste ervaring positief of negatief
- Wenmomenten (niet nieuw), maar:
  - Shift van éénrichting naar elkaar leren kennen en informeren
  - Shift van informatie-overdracht naar dialoog in de communicatie
  - De (systemische) condities creëren om agency te geven aan ouders
    - Agency: invloed uitoefenen; keuzes maken; standpunten innemen; ...
    - Ongelijke verhoudingen: niet iedere actor in de interactie heeft evenveel agency. Niet zomaar een capaciteit. 'Interplay' tussen de actoren, de context en cultureel kapitaal (bvb leerkracht-ouder aan de schoolpoort / in de klas of tijdens een oudercontact)
    - De eigen normen en vanzelfsprekendheden over kennis, leren, zorg, ... in vraag durven stellen. Ook kritisch reflecteren over de beelden die je hebt over normen en waarden van ouders over leren, kennis en zorg.
- 'Ik weet alles en jij weet niets' zijn twee kanten van dezelfde medaille
- De kracht van het gesprek, het negotiëren ervaren

Wie het kleine niet eert ...

- Er zijn niet altijd grote en grootse acties nodig; geen logge comités; ...
- Het zit vaak in kleine maar dagdagelijkse acties. Die hebben vaak grote effecten
  - De dagelijkse babbel aan de schoolpoort en in de klas
  - Denk aan je taalgebruik
  - Benoem de goede zaken, niet alleen wat (nog) niet goed zit
  - Praat niet alleen over het leren
  - Verwoord/expliciteer het onuitgesprokene; de veronderstelde regels en afspraken
- Zet de eerste stap

Van samenwerken ga je niet dood

- Deze proeftuinen hebben aangetoond dat samenwerking tussen verschillende actoren loont:
  - Je leert elkaar beter kennen
  - Je kan informatie uitwisselen
  - je leert kijken vanuit de bril van de ander
  - Je kan ingrijpen op de percepties en vooroordelen
  - Je voelt dat je elkaar kan versterken

Niets willen leren is stagneren

- We zijn in Vlaanderen geen kampioenen in professionalisering na de lerarenopleiding
- Uit veel onderzoek komt vaak een noodkreet van leerkrachten tot coaching/professionalisering naar boven
- Ervaringen van coaching en begeleiding in deze proeftuinen:
  - Men ziet de kracht van coachen om tot duurzame veranderingen te komen
    - Van praktijk en 'beliefs'
    - Op vlak van visie-ontwikkeling
    - Op vlak van samenwerken en co-teaching
    - Naar een cultuur van reflexiviteit en multiperspectiviteit

Samenvattend

- ‘Les initiés’ en ‘les non-initiés’. We zijn allemaal beide. Het is maar hoe je het bekijkt.
- Veranderingen:
  - Weg met demarcatielijnen (als zelfs de beide Korea’s het (bijna) kunnen)
  - Samenwerken
  - Zachte bruggen en zacht onthaal
  - Het zit in de kleine dingen
  - Grijp en vergroot interactiekansen
- Maar vooral mentale structuren veranderen:
  - Cultuur van negotiatie; wederkerigheid; reflexiviteit; multiperspectiviteit
  - Agency
  - Het vanzelfsprekende in vraag stellen
  - Je bewust zijn van je machtspositie: wend die positief aan; zet de eerste stap
- Beliefs < - > handelen
  - Reflecteren en ingrijpen op ons handelen heeft impact op onze ‘beliefs’;
op onze beeldvorming
- Het gaat stapsgewijs

DANK U!

piet.vanavermaet@ugent.be